

Familie- og Forbrugerminister Carina Christensen
Sendt på mail: minff@minff.dk

København den 19. december 2006

Cc: Miljøminister Connie Hedegaard
Fødevareminister Hans Christian Schmidt
Medlemmer af udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Miljø og Planlægningsudvalget

Vedrørende: Kontrol med ulovlige GMO

Kære Carina Christensen

I anledning af at plantedirektoratet i går kunne oplyse, at den ulovlige eksperimentelle GMO-ris LL601 nu også er dukket op i Danmark, og med henvisning til Familie- og forbrugerministerens svar den 27. oktober 2006 på mit brev af 3. oktober 2006, og familie- og forbrugerministerens svar til Udvalget for fødevarer Landbrug og fiskeri på spørgsmålene 16-21, vil Greenpeace igen opfordre regeringen til at sikre, at Danmark får adgang til testmetoderne for samtlige ikke-godkendte GMO.

Som bekendt er der i de seneste måneder nu blevet fundet i alt tre forskellige ulovlige GMO-ris på det europæiske marked (Bayers LL601, en kinesisk Bt63 og Bayers LL62). LL601 blev udsat på forsøgsmarker i USA mellem 1999 og 2001. Det er uvist hvordan den fra forsøgsmarkerne endte i den almindelige ris-såsåed og videre til fødevarer og foder. Men det er klart på høje tid at vi sørger for som minimum at få adgang til testmetoderne, så vi selv at kunne opspore når ulovlige GMO havner i EU.

Utilstrækkelig kontrol med GMO-forsøgsmarker

Vi har en situation hvor der i USA under særdeles lemfældig myndighedskontrol udsættes tusinder eksperimentelle GMO i forsøgsmarker. USDA lavede i december 2005 en revisions rapport, hvor det klart fremgår at det også i USA erkendes at myndighederne har alt for dårligt styr på de eksperimentelle GMO. USDA rapporten findes på: <http://www.usda.gov/oig/webdocs/50601-08-TE.pdf>

Sundhedsrisiko

Lars Barfoed skriver i sit svar at den ulovlige LL601 GMO-ris ifølge EFSA ikke udgør nogen sundhedsmæssig risiko. Det er ikke i overensstemmelse med EFSAs udtalelse om LL601. Det EFSA skriver, er at der ikke er tilstrækkeligt materiale til rådighed til at foretage egentlig risikovurdering af LL601. Dog er det EFSAs betragtning, at der formentligt ikke er overhængende sundhedsfare ved at indtage ris, der indeholder spor af LL601. Samtidigt vil jeg gerne medgive, at der, at dømme efter de GMO der forsøgsdyrket i USA – og EU's manglende mulighed for at kontrollere for ulovlige GMO – kunne forekomme meget værre GMO'er i importen fra USA. En ufuldstændig liste over nogen af de decideret uappetitlige eksperimentelle GMO-planter, der ligesom LL601 og Bt10 er blevet udsat som markforsøg i USA, findes på: <http://cls.casa.colostate.edu/TransgenicCrops/pharmpermits.html>

Uacceptabel situation

Vi ved altså, at der er meget uhyggelige GMO på forsøgsmarker i USA; vi ved at USA ikke har styr på deres GMO-forsøgsmarker; vi har allerede konstateret Bt10, LL601, Bt63 og LL62 i Europa og har altså erfaret at risikoen er uhyre reel. Indtil DK/EU har adgang til testmetoderne, er vi absolut ikke i stand til at bringe situationen under kontrol, endsiige løbende at kunne overvåge at EU's GMO-lovgivning overholdes. Denne situation er i den grad uacceptabel. Hvis ikke EU lægger tilstrækkeligt pres på USA, så vi får adgang til testmetoderne kan flere gentagelser garanteres.

Samhandel må betinges af adgang til testmetoder

Det er derfor bydende nødvendigt at fastholde vore handelspartnere på kravet om adgang til alle testmetoder. Med "fastholde" skal det forstås at EU må gøre det til en betingelse for fortsat handel med de pågældende afgrøder, at EU indenfor en kort men rimelig frist gives adgang til disse testmetoder.

Greenpeace bifalder absolut at EU-kommissionen både for Bt10 og LL601 resolut indførte nødforanstaltninger. Det er dog en stor fejl hvis regeringen, som jeg forstod på Lars Barfoeds brev, opfatter EU's nødforanstaltninger som tiltag der kan forhindre gentagelser. Nødforanstaltninger er blot ambulancetjeneste når skaden er sket. For at ændre situationen, så yderligere gentagelser undgås, må EU selv kunne opfange det når EU's lovgivning overtrædes. Det vil sige, at der, som Fødevareministeren argumenterede ved rådsmødet i april 2005, som første skridt bør etableres en fuldstændig database indeholdende testmetoder for alle GMO.¹

Tvivel om dansk holdning

I april 2005, da EU første gang blev orienteret af USA om at importeret amerikansk majs var forurenset med en ulovlig GMO (GMO-majsen Bt10), lagde Danmark en klar kurs. Danmark bifaldt de konkrete Bt10-nødforanstaltninger, men krævede at EU-Kommissionen skulle sørge for at få adgang til testmetoder for alle ulovlige GMO, så EU fremover selv ville kunne opspore ulovlige GMO.

I august 2006 blev EU igen orienteret af USA. Almindelig amerikansk ris var blevet forurenset med den eksperimentelle GMO-ris LL601. Samtidigt syntes den danske regering at have forladt den klare kurs. På rådsmødet 23. oktober 2006 argumenterede Belgien for behovet for en fællesskabsstrategi for at få adgang til testmetoderne. Danmark undlod at støtte Belgien på rådsmødet

Greenpeace opfordrede 18. april 2005 den danske regering til at sørge for at EU fastholder alle handelspartnere på følgende krav:

- Af alle lande, der ønsker at eksportere fødevarer eller foder til EU, må det kræves at de udleverer en komplet liste over udsætning af alle eksperimentelle og kommercielle GMO-afgrøder i deres land.
- For hver eneste af disse GMO-afgrøder, må EU kræve at modtage simple test-metoder der gør det muligt at sikre at disse uautoriserede GMO ikke ender i EU's import.
- Alle lande, der eksporterer fødevarer eller foder til EU, må med certifikater bevise at der ikke indgår uautoriserede GMO i de laster der sendes til EU.
- Hvis der ikke er troværdige test-metoder eller de relevante certifikater mangler, må EU forbyde import af de relevante afgrøder.

Som det tydeligt skulle fremgå af den igangværende LL601-forurening er disse krav fortsat bydende nødvendige for i fremtiden at få kontrol over situationen

Venlig Hilsen

Dan Belusa, Greenpeace

Greenpeace brev den 3. oktober 2006: <http://ft.dk/samling/20061/almdel/FLF/Bilag/7/309440.PDF>

Familie- og Forbrugerminister Lars Barfoeds svar den 27. oktober 2006

<http://ft.dk/samling/20061/almdel/FLF/spm/16/svar/endeligt/20061030/326254.PDF>

¹ **Rod i de testmetoder EU allerede har adgang til.** I brevet den 3. oktober påpeger Greenpeace endvidere, at JRC databasen mildest talt forekommer forsømt. I sit svar skriver Lars Barfoed at JRC (EU-Kommissionens Fælles Forskningscenter i Ispra) leder et tæt samarbejde hvor der udveksles GMO-analysemetoder, øjensynligt uden om JRCs egen database (?). Det lyder ærligt talt ikke særligt hensigtsmæssigt. Ministerrådet indstillede i april 2005 til Kommissionen, at JRC vedligeholder en database over testmetoder. Regeringen orienterede efterfølgende folketingets udvalg via notat fra Fødevarestyrelsen, at en sådan database er på plads (Notat om GMO-sporbarhed til FEU, FLF og FMPU 7. april 2006 J.nr.: 2005-20-261-00447). Det bør ikke være acceptabelt for Danmark at JRC databasen ikke vedligeholdes.